

Document obert per la reflexió i el debat de la ciutadania
“Grup cívic d’opinió SENTIT COMÚ PER CATALUNYA”
(Febrer 2010)

**“Regeneració política, bona gestió dels recursos públics
i govern dels millors”**

L’activitat política és bàsica per canalitzar i gestionar de forma ordenada i racional les necessitats i demandes de la societat a la qui serveix, amb la voluntat manifesta de posar les condicions pel progrés general i assignar de forma eficient els limitats recursos públics. Malauradament des de fa temps, tant en la política catalana com en l’espanyola s’ha perdut de manera progressiva la confiança en l’activitat política, els polítics i els gestors públics, com a conseqüència d’un ús partidari, poc transparent i gens auster ni eficient en moltes institucions de govern, en un entorn de manca de capacitat de resposta política als problemes de fons de la societat, i de manera especial, a la capacitat de sortida de la crisi econòmica, com a conseqüència a la falta d’un sòlid projecte polític integral i ambicions per fer front als problemes de fons de la societat i de país.

Malauradament, la necessària grandesa de l’activitat política ha degenerat en tàctiques partidàries a curt termini, i l’ascens a llocs rellevants de decisió de persones dòcils, familiars i amics dins les estructures de partit, que no sempre són les més preparades, sense cap tipus d’experiència professional, i massa vegades desvinculades i allunyades de la societat a la qui diuen i deuen servir. Tot plegat porta a un escenari institucional i polític marcadament tutelat per un oligopoli de partits plenament consolidat que controla els nostres drets (jutges), les nostres finances (entitats financeres) i els nostres pressupostos públics, i la seva derivada en la política de subvencions a través dels agents socials i econòmics.

La situació, l’activitat i la valoració dels polítics i de la política és avui de descrèdit i de desprestigi social, que no dóna resposta als problemes de la societat degut a, entre altres causes: (1) falta de lideratge de les persones que ens representen i ocupen càrrecs de responsabilitat en la gestió pública; (2) falta de plantejaments amb visió integral i a llarg termini que defugui dels partidismes; (3) opacitat en la presa de decisions que afecten al bé comú; i (4) coneixement per part de l’opinió pública de casos d’accions i activitats poc ètiques relacionades amb la política i el sorgiment massa sovint de casos de corrupció.

Aquesta diagnosi avui compartida per amplis sectors de la societat, amb la crisi econòmica i el final de l'època del diner fàcil, dels superàvits en els comptes públics i de les perspectives de creixement sostingut a llarg termini, ha posat encara més de manifest les limitacions de la classe política actual, la manca de lideratge, de planificació estratègica a mig i llarg termini i la necessitat de repensar de forma seriosa les bases de la nostra economia productiva, així com del nostre sistema polític i de partits.

Però al mateix temps, també cal posar de manifest que la societat en el seu conjunt tampoc no sempre ha estat a l'altura de les circumstàncies. La preocupació molt centrada pel desenvolupament personal i professional propi ha deixat en moltes ocasions en segon terme l'associacionisme i la participació activa de les persones en política. Al mateix temps, l'allunyament de la societat envers el nostre sistema de govern ha fet que progressivament s'hagi perdut la capacitat d'exigència i de necessari marcatge crític cap a l'activitat pública, els partits polítics i l'activitat política en general. La cultura de l'esforç i de l'excel·lència han quedat en massa ocasions en segon terme; s'ha permès amb massa facilitat l'obscurantisme en la presa de decisions públiques; de l'excés d'autoritarisme s'ha passat a un *laissez faire* demagògic, on la cultura de la subvenció i de "tots els drets" sense obligacions s'ha legitimat com a quelcom habitual, i tot plegat, amb el silenci còmplice de molts intel·lectuals, líders d'opinió i de la majoria dels mitjans de comunicació i de la societat en general.

La suma de tots els punts anteriors ha portat a un progressiu allunyament dels ciutadans de tot el que representa la política i els objectius i els sentiments col·lectius de país, que s'ha materialitzat, entre d'altres efectes, d'una banda en la progressiva manca de participació política i electoral de la ciutadania, però en d'altres casos, en la radicalització del pensament i de les actituds polítiques de moltes persones.

Les coses a Catalunya i Espanya no van bé, però es poden fer d'una altra manera i millor, i això malgrat l'esforç i el compromís que sectors significatius del nostre país no s'han resignat i han mantingut la il·lusió i el compromís, amb esforç i constància, i molt sovint sense fer soroll. Des de diferents àmbits de la societat han suplert les mancances de la nostra classe política i la mala gestió de les administracions públiques. El grup cívic **Sentit Comú per Catalunya** prové i pren com a referent aquests sectors més dinàmics de la nostra societat civil, i es proposa augmentar la seva presència pública amb la voluntat d'esdevenir un instrument cívic per canalitzar esforços i esdevenir un revulsiu pel nostre país.

Estem convençuts que cal sortir de l'actual situació de governs excessivament intervencionistes, que coarten la llibertat de les persones amb criteris dogmàtics, ineficients, excessivament burocratitzats i poc transparents. Per tots aquests motius,

l'associació, després d'un període de reflexió interna, proposem, amb voluntat d'iniciar un debat obert a la ciutadania, les següents 10 mesures concretes, com a condició necessària per la regeneració política, la bona gestió dels recursos públics i el govern del millors:

1. DESPOLITITZACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ: GOVERN DELS MILLORS

És important **que entrin en l'activitat política els millors de cada especialitat**, amb capacitat i convicció de servei social, però també és cert que cal establir mecanismes amb garanties de retorn a l'activitat privada, en aquells casos en que no siguin funcionaris ni treballin per compte propi.

Seguint el model nord-americà i de la UE, proposem la instauració de sessions de **control parlamentari amb necessitat de majories qualificades per validar els càrrecs de més alt nivell** de la nostra Gestió i Administració pública, de forma que quedi demostrada la seva idoneïtat per exercir el càrrec pel qual se'l proposa. En el cas del govern català, aquesta iniciativa afectaria als càrrecs de Conseller i Directors Generals. És una mesura que estimularia que els partits proposin persones professionalment vàlides per exercir els seus càrrecs, i al mateix temps, els seleccionats vetllarien perquè en els seus equips també hi hagin "els millors".

Partim de la base que no és bo que els polítics només hagin fet de polítics, o que no tinguin carreres professionals fora d'aquest àmbit. Per això proposem que els seus **mandats siguin d'un màxim de dues legislatures**, i tinguin incompatibilitats per exercir segons quines activitats d'assessorament en els següents anys de deixar l'activitat política

2. REFORMA DE LA LLEI ELECTORAL PER TAL DE PODER ESCOLLIR DE MANERA DIRECTA I NOMINAL ALS DIPUTATS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA.

El polític ha de ser responsable de les seves accions i respondre davant els seus electors, només així el control sobre la seva acció serà més directa i transparent, i implicarà a la pràctica una major relació i més fluïda amb la seva base electoral.

Proposem que el sistema electoral de Catalunya permeti **escollir almenys un 50% dels parlamentaris de manera nominal i directa**, de forma que el polític electe

hagi de respondre directament en les seves respectives circumscripcions a tots els ciutadans l'hagin o no votat, cosa que implicarà la **creació d'oficines del diputat i una major proximitat al ciutadà**, més enllà de la barrera i l'anonimat que donen les actuals llistes tancades i bloquejades. Al mateix temps, es reconeix la importància i la necessitat dels partits polítics doncs proposem que la resta dels parlamentaris siguin elegits amb llista tancada, seguint un model similar al que s'aplica a Alemanya.

3. LIMITACIÓ DE LA DURADA DE MANDATS I IMPOSSIBILITAT D'ACUMULACIÓ DE CÀRRECS

Partint del principi que cal facilitar i agilitzar el flux entre societat i política, proposem la **limitació de mandats dels càrrecs de govern i confiança en la mateixa Administració a dues legislatures seguides**, havent de deixar d'exercir durant un període mínim d'una legislatura després de dues de seguides, cosa que sens dubte dificultarà el possible tràfic d'influències, l'activitat opaca dels *lobbies* i facilitarà la renovació de persones i idees.

També proposem la **prohibició de l'acumulació de funcions representatives** per tal d'assegurar una adequada dedicació al compliment de les obligacions; és a dir, **una persona, un càrrec**.

4. PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA I SIMPLIFICACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Després de més de trenta anys de funcionament democràtic caldria **introduir criteris d'eficiència i de despolitització en l'organització de la funció pública**. La multiplicació d'administracions sovint ha reportat solapament de funcions motivades pels diferents ritmes en els traspassos de competències, sumat a la desconfiança institucional entre organitzacions de diferents signe polític i territoris, ha degenerat en un aparell burocràtic administratiu de proporcions majúscules, amb importants costos econòmics, externalitats negatives amb pèrdua de competitivitat com a país i una administració lenta en prendre decisions i implementar-les.

Davant aquest greu problema de funcionament, proposem en primer terme, una **auditoria orientada a racionalitzar l'actual estructura administrativa** per evitar duplicitats de funcions (i de funcionaris), i determinar en quins àmbits és possible la simplificació de la burocràcia i els processos administratius.

A partir dels resultats de l'auditoria proposem que les **Administracions funcionin per objectius**, condicionant la disponibilitat de recursos humans i materials a l'assoliment d'aquests.

5. GESTIÓ EFICIENT DELS RECURSOS PÚBLICS I TRANSPARÈNCIA DE L'EXECUCIÓ DELS PRESSUPOSTOS

Partint del principi ja comentat que els recursos públics són limitats, que existeix un topall legal en la capacitat d'endeutament de les Administracions, que cal evitar duplicitats funcionals (tal i com es comentava en el punt anterior), i afavorir la transparència en la presa de decisions, cal també **garantir el bon ús d'aquests recursos públics**.

Per tant, proposem recuperar l'obligació d'elaborar, presentar i debatre en seu parlamentària una **memòria de resultats d'impacte de totes les propostes legislatives que es presentin**.

Posteriorment, amb caràcter anual, abans d'aprovar els nous pressupostos s'hauria de fer una anàlisi parlamentària (i per tant, públic) del **grau de compliment efectiu i dels resultats del pressupost de l'exercici anterior**, i sempre que sigui possible, anàlisi cost-benefici de les polítiques públiques implementades. És important que el ciutadà conegui la diferència entre allò pressupostat, moltes vegades amb aire propagandístic, i allò realment executat, i els rèdits socials que ha reportat per la comunitat.

6. MODIFICACIÓ DEL RÈGIM DE CONTRATACIÓ DELS FUNCIONARIS: HAN DE PODER SER CESSATS.

Partint del principi que les organitzacions en general han d'ajustar els seus recursos humans i materials a les activitats que ha de dur a terme, proposem que les **Administracions puguin adaptar de forma flexible les seves plantilles a l'assoliment dels seus objectius previstos**. Per tant, el funcionariat se'ls ha de poder valorar i retribuir en base a resultats mesurables, així com cessat si es donen causes objectives.

7. REGISTRE PÚBLIC DE PROVEÏDORS I INTERMEDIARIS PER RELACIONS I OPERACIONS ECONÒMIQUES AMB LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

L'augment de la complexitat dels nous reptes de la nostra societat en el marc d'un recursos públics limitats, fa necessària la cooperació entre les Administracions i els actors privats, molt vàlida per portar a terme els projectes, però al mateix temps cal assegurar la competència i la transparència en l'establiment d'aquesta col·laboració.

Per això, proposem la creació d'un **Registre públic únic i accessible a la web, de tots els proveïdors contractats per les Administracions públiques, amb els serveis oferts i els imports percebuts per aquests** .

8. SEPARACIÓ ENTRE L'EXERCICI PÚBLIC - PRIVAT

Com ja em fet referència en altres punts anteriors, en el marc de la necessària col·laboració entre sector públic i privat, cal assegurar els interessos de cadascuna de les parts i de forma especial preservar l'interès general.

D'acord amb l'anterior, resulta necessari **delimitar les funcions i vincles entre les persones que hi actuen**. Per tant, creiem que les persones que es dediquin al servei públic han de centrar-se en aquesta activitat i en aquest àmbit mentre duri el seu mandat, necessàriament acotat en el temps (per això les limitacions dels mandats), justament per garantir-ne la seva màxima eficàcia.

Per tant, proposem que sigui **incompatible ocupar de manera simultània un càrrec de representació parlamentària i de confiança en els poders legislatiu i executiu, i al mateix temps, exercir en l'àmbit privat**.

9. LLIBERTAT DE CAPTACIÓ, TRANSPARENCIA I CONTROL DELS RECURSOS ECONÒMICS PER PART DELS PARTITS POLITICS.

Cal introduir canvis en l'actual llei de finançament dels partits polítics donant-la de més transparència real; és preferible **no posar topalls fàcilment eludibles** en el límit de les aportacions que puguin fer les persones físiques i jurídiques als partits polítics, però en canvi, apostar clarament per **la publicació transparent i pública d'aquests donants**, i la realització anual d'auditories comptables estandaritzades.

10. ACCÉS CIUTADÀ A LA INFORMACIÓ DE L'ACTIVITAT POLÍTICA

SCxCAT creu que la millora de la política passa per la participació activa de la ciutadania en l'activitat pública, i perquè aquesta sigui possible, cal que els mateixos poders públics posin els instruments necessaris que facilitin aquesta activitat. En aquest sentit, resulta bàsic que la ciutadania tingui un fàcil accés a la informació sobre l'activitat dels representants polítics i dels diferents projectes dissenyats i desenvolupats pels poders públics de totes les administracions.

Per això defensem la idea (aplicada ja en altres democràcies occidentals) que cal **posar a internet, de manera accessible i comprensible, tota la informació** derivada de l'activitat política de totes les administracions, i molt especialment de l'activitat executiva, tals com els estudis de viabilitat, projectes d'actuacions, recursos humans, contractes, etc.